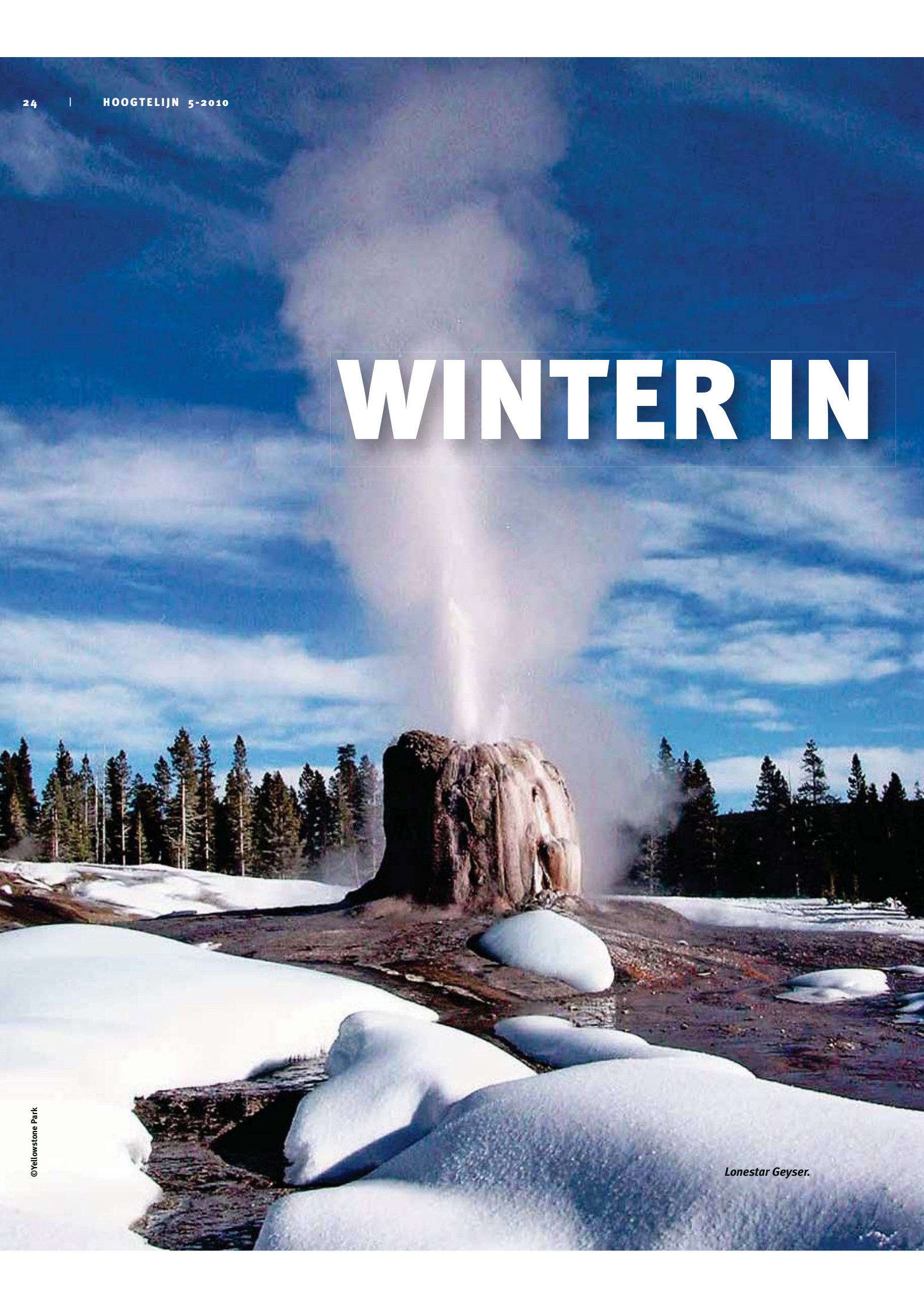
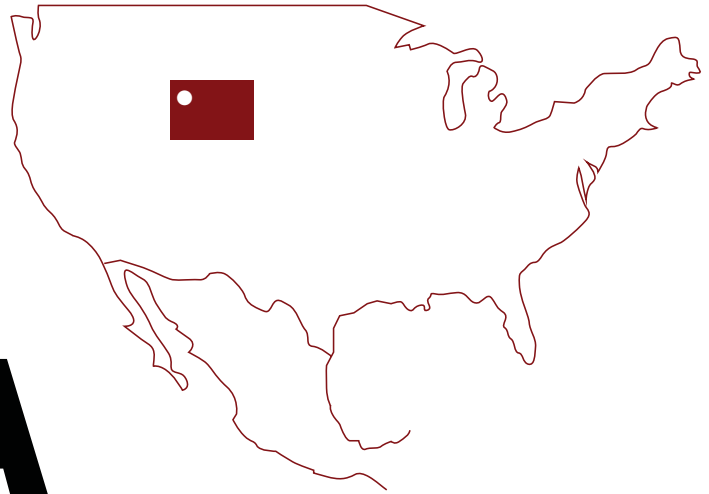

WINTER IN

AMERICA

DIERENTUIN YELLOWSTONE

DE NATIONALE PARKEN YELLOWSTONE EN GRAND TETON IN HET NOORDWESTEN VAN WYOMING ZIJN EEN SPEELTUIN EN EEN DIERENTUIN IN ÉÉN. JE KUNT ER EINDELOOS LANGLAUFEN EN SNEEUWSCHOENLOPEN TE MIDDEN VAN GROOT WILD EN SPUITENDE GEISERS. MENSEN ZIJN ER NAUWELIJKS IN DE WINTER.

Wildweststadje Jackson doet wat soeziger aan eind februari. De zon schijnt uitbundig en doet de sneeuw in rap tempo smelten. Waar je normaal in deze tijd van het jaar door powder naar beneden stuift, prikken nu talloze stenen door de sneeuw heen. "Time for your rock ski's," luidt het advies van een grapjas. Weet hij veel dat wij heel andere activiteiten van plan zijn, zoals langlaufen en sneeuwschoenlopen in Grand Teton en Yellowstone en héél véél wild spotten. Je struikelt er hier over.

En dat begint in de winter al net buiten de bebouwde kom. Loop je twee, drie kilometer het stadje uit, dan ben je (bijna) gegarandeerd dikhoornschapen, berggeiten, coyotes en wapiti tegen het lijf gelopen. De wapiti is een ondersoort van het edelhert en heeft zijn naam te danken aan zijn witte kontje. Wapiti betekent namelijk witte achterzijde in de taal van de indianen. Ook bizon, elanden, wolven en beren struinen in de heuvels rondom Jackson. Het is net een dierentuin, maar dan zonder hek er omheen.

Het lijkt wel voorjaar. Iedereen, inclusief het wild laat zich op het verkeerde been zetten door deze warme dagen. De eerste grizzly's op zoek naar voedsel zijn alweer gesignaleerd in Yellowstone, horen we tot ons

afgrijzen. Zouden hongerige beren ook sappige langlaufers en sneeuwschoenlopers oppeuzelen?

IJSKRISTALLEN

Waar Grand Teton een alpien voorkomen heeft met spitse pieken die hoog oprijzen uit de hoogvlakte, is Yellowstone meer glooiend. Dit

Aan de voet van de Grand Teton.

De scharrelende bizens op veilige afstand ogen vredig.

laatste park is het oudste ter wereld, het is opgericht in 1872. Geen wonder dat ze dit gebied wilden behouden. Je valt hier van ene geologische verbazing in de andere. Het park ligt deels op een enorme vulkaanrater van zo'n 3800 vierkante kilometer waarvan sommige wetenschappers verwachten dat die nog een keer zal uitbarsten en een vernietigend effect zal hebben op Noord-Amerika. Voorlopig is er nu ook al veel geothermische activiteit, zij het op bescheidener schaal. Dat maakt het park in de winter zo bizar. Terwijl de thermometer ver onder nul zakt, spuit de Old Faithful vrolijk elke 92 minuten tienduizenden liters kokend heet water tot zo'n vijftig meter de lucht in. Rondom de geiser is een modderpoel die er zomer en winter ongeveer hetzelfde uitziet, twintig meter verderop zak je weg in metersdiepe sneeuw. Op veel meer plaatsen in het park slaat de stoom uit de grond en pruttelt, borrelt en reutelt het hete damp. De Old Faithful is lang niet de enige geiser van de klok. Ook de Lonestar Geyser, een soort wrat op een open plek in een bosachtige omgeving, houdt van regelmaat. Elke drie uur barst de Lonestar uit, wel een half uur lang. Deze erupties hebben een sprookjesachtig effect op de omgeving; dikke lagen rijp op de bomen en struiken. De warme waterdamp slaat neer en vormt de prachtigste ijskristallen.

HONGERIGE GRIZZLY

De langlauftocht van Old Faithful naar de Lonestar Geyser is een lekker tochtje om erin te komen. De route voert met weinig hoogteverschil door bos, over bruggetjes, langs kabbelende en stomende riviertjes en dan tussen kokende en dampende bronnetjes door. Dat laatste maakt het langlaufen er niet eenvoudiger op. Het warme water doet de sneeuw op veel plaatsen smelten en ook de ondergrond is vaak gewoon warm te noemen. Een rare gewaarwor-

ding als je neus er bijna afvriest, maar wel handig als je koude vingers hebt.

En even later sta je dan weer tot je knieën in de sneeuw. Daarom gaan wij in dit landschap verder op sneeuwschoenen, slalommend tussen de bronnen door. Sneeuwvlokken dansen om ons heen, alle geluiden worden erdoor gedempt. Op onze muts heeft zich inmiddels een wit tapijtje gevormd. Op de warme ondergrond echter smelten de vlokken subiet, terwijl het omringende sneeuwdek weer smetteloos wordt afgedekt met vederlichte witte vlokjes. Het is fascinerend: hier wel, daar niet... ik kan het niet nalaten telkens weer de temperatuur van de grond te controleren. Het stille weer heeft iets intiems hier in het bos, maar ook iets beklemmends. Ik verschuil me achter David, die hier de weg op z'n duimpje kent, me realiserend dat er achter elke boom een hongerige grizzly kan zitten. Gelukkig weet hij waarop te letten en loodst hij ons weer veilig terug naar de bewoonde wereld van Old Faithful, net op tijd om de oude dame haar kunstje te zien doen.

ROTTE-EIERENLUCHT

Noordelijk van het Upper Geysir Basin van Old Faithful ligt het Lower Geysir Basin, 's winters het rijk van flinke kuddes bizens. We binden de langlaufski's onder en glijden door een mysterieus mistig landschap. In de verte bij de Fire Hole River scharrelen zo'n honderd bizens. Het oogt vredig, ze zijn op veilige afstand, tenminste zo voelt het. David en Chuck lijken dat ook te vinden en glijden vrolijk voort, evenwijdig aan de rivier. Tot we van de zomerweg afwijken; daar planten we de ski's en binden de sneeuwschoenen weer onder en zakken de eerst honderd meter diep in de sneeuw weg. Ik snap er niks van ... op ski's was toch handiger geweest. Maar dan, als we over een hoogje gaan, begrijp ik het. Aan de andere kant van de

Op de warme ondergrond smelten de sneeuwvlokken subiet

Langs de Firehole River.

heuvel ontvouwt zich een intrigerend schouwspel, alsof er zojuist een flinke brand heeft gewoed en de resten van het bos liggen na te smeulen. Er is nagenoeg geen sneeuw, alleen her en der een witte vlek. De laagstaande zon dringt door een lichte sluier ochtendmist, overal komen rookpluimen uit de grond. Wit uitgeslagen karkassen van bomen in ontbinding liggen willekeurig verspreid in de licht-glooiende vlakke waar nauwelijks begroeiing is. Hier en daar heeft een groepje met sneeuw bedekte naaldbomen de vlammen ontlopen. Tenminste zo lijkt het; maar er is de afgelopen tijd helemaal geen brand geweest. De rook is bij nader inzien waterdamp. Hier ligt de geothermische activiteit vlak onder de oppervlakte en prikt er heel vaak doorheen. Dat is goed te merken aan de rotte-eierenlucht.

GEKOOKT VLEES

We laveren tussen de mudpots; kraters waarin dikke moddersoep zachtjes kookt en binnensmonds blubblubt. Soms schiet er onverwacht een spetter omhoog, net als bij de erwtensoep thuis op het fornuis. Er zijn schattige heel kleine pots van zo'n 15 centimeter doorsnee, maar ze zijn er ook van zo'n 15 meter doorsnee. Als we aan de rand van een grote staan, waarschuwt David ons voor de zachte modder. Voor je het weet, glijd je uit en lig je erin. "En dan ben je reddeloos verloren, je wordt levend gekookt. Hij herinnert zich een bizon die ooit kopje-onder ging in een mudpot. "Het heeft hier dagen naar gekookt vlees geroken."

SOLEX

Tijd om afstand te nemen en verder te gaan. Onze aandacht wordt al weer opgeslokt door het geluid van een Solex. Of is het iets anders? Ja dus! Een minuscuul kraantje gevormd door kalkafzettingen,

produceert het zo kenmerkende pruttelgeluid. Een feilloze imitatie. Ernaast klotsen twee communicerende bronnen. Er speelt zich een wilde eb-en-vloed-beweging af tussen beide, waarbij de spetters kokend water in het rond vliegen.

Dit Lower Geyser Basin is net een soort snoepwinkel waar je door de overweldigende veelheid niet meer weet wat je moet kiezen. We snellen van het ene naar het andere wonder, waarbij we ons afwisselend laten leiden door geluid, damp en kleur. Het kalk- en ijzerhoudende water creëert kleurige paletten in de afzettingen, soms wit, soms bijna knaloranje en alles wat daar tussenin zit. De zwavel zorgt voor de groen- en geeltinten. We gaan er volledig in op.

RODE VOS

Gelukkig zijn David en Chuck beter bij de les gebleven. Voortdurend houden ze onze veiligheid in de gaten. Geen overbodige luxe; Chuck wijst op kersverse afdrukken van wolvenpoten, zo groot als een volwassen hand. Nou maar hopen dat ze recent nog wat gegeten hebben. Daar lijkt het op, constateren we even later als we tientallen raven om een kadaver zien cirkelen. Ik haal opgelucht adem en stel voor wat dichterbij te gaan kijken. "Nou, nee, wij gaan de andere kant op," antwoordt David gedecideerd, terwijl hij zo mogelijk nog alerter om zich heen kijkt. "Zijn het geen wolven die we verstoren, dan wel een grizzly die zojuist hongerig zijn hol heeft verlaten en op zoek is naar lekker hapje. Ik wil ze geen van beiden tegen het lijf lopen."

En dus banjeren we door diepe sneeuw naar de Sentinel Meadows, een vlakke waar de bizons regeren. En, waarachtig ... een rode vos. Even kijkt hij ons verwaasd aan en gaat er dan met gezwinde pas vandoor. Ja, het is hier spelen in een dierentuin. ▲

Park rangers houden een oogje in het zeil..

Bizonbot.

YELLOWSTONE EN GRAND TETON

De nationale parken Yellowstone en Grand Teton liggen in het uiterste noordwesten van de staat Wyoming in de Verenigde Staten. Waar Grand Teton uit een keten van steile puntige pieken bestaat die uit de hoogvlakte oprijzen, is Yellowstone meer afgesleten. 's Zomers is het hier afgeladen vol met toeristen, in de winter absoluut niet. Houd er rekening mee dat je je voortdurend op een hoogte van 2000 tot 2500 meter bevindt. Dat vraagt enige acclimatisatie.

De temperatuur zakt in januari gemakkelijk tot 20 graden onder nul.

Wild

De dierenrijkdom in de parken is enorm; de groten, zoals de beer, wapiti, bizon, coyote, vos, wolf en eland spreken natuurlijk extra tot de verbeelding. De kans dat je ze in de winter ziet, is aanzienlijk. Blijf op afstand en jaag ze niet op. Dat kost dieren te veel energie waardoor ze mogelijk het einde van de winter niet halen. Bruine en grizzly beer doen een winterslaap en komen normaal pas in de loop van maart uit hun hol.

In Jackson Hole zijn diverse bedrijfjes die wildsafari's aanbieden, zowel rondom Jackson als in de nationale parken.

Kijk op www.jacksonholewildlifesafaris.com.

Net ten noorden van Jackson is een wapitireservaat met een infocentrum over het dierenleven rondom Jackson. Je kunt deelnemen aan een rondleiding met een slee door het reservaat. Zo kom je heel dichtbij de dieren. Kijk op www.nationalelkrrefuge.fws.gov.

Wintersporten

Sneeuwschoenlopen en langlaufen kun je zo goed als overal in Yellowstone Park en in de glooiende heuvels aan de voet van de Grand Teton. Informeer altijd vooraf bij een park ranger of er geen restricties zijn voor jouw geplande route. In Yellowstone Park zijn in de omgeving van Old Faithful en Mammoth Hotsprings diverse zomerwandelaroutes 's winters gemarkeerd met Fluorescerend oranje tags in de bomen, speciaal voor langlaufers en sneeuwschoenwandelaars. Je moet wel zelf je spoor maken; als je geluk hebt, is iemand je voor geweest. Je kunt natuurlijk ook ongemarkeerde zomerwandelaroutes volgen. Zorg dat je op bestaande routes blijft, zeker in de geiser basins. De ondergrond kan zo dun zijn dat je erdoor heen zakt en in kokend water belandt.

Ga je liever niet zelfstandig op pad, ga dan met de park ranger mee of schrijf je in voor dagtochten onder leiding van gidsen van Xanterra.

Kijk op www.nps.gov/yell/planyourvisit.

Voor gegidste sneeuwschoen- en langlauftochten in Grand Teton kun je terecht bij Hole Hiking Experience, www.holehike.com

In Grand Teton zijn de routes niet gemarkeerd in de winter. Ga je meer de bergen in, houd dan rekening met lawinegevaar, neem pieps,

schep en sonde mee en weet hoe ermee om te gaan. Interessant is dan om dan door Death Canyon naar het uitzichtspunt over Phelps Lake te lopen. (heen en terug circa 8 uur, 300 hoogtemeters) Het skidorp Teton Village is het centrum voor pisteskiën en freeriding. Kijk op www.jacksonhole.com. Toerskiërs kunnen hun hart ophalen in het hooggebergte van de Grand Teton, kijk op www.jhmg.com voor gidsen en programma's.

Vervoer

Jackson Hole Airport ligt net buiten Jackson aan de zuidkant van Grand Teton. Je kunt er een auto huren voor het vervoer ter plekke. Van Jackson tot de zuidelijke ingang van Yellowstone is circa 70 kilometer. Daar moet je je auto achterlaten in de winter. Bezoekers aan het park kunnen gemotoriseerd alleen verder onder leiding van een gids met een sneeuwscootertoer of met een soort bustoer. Wil je meerdere dagen verblijven in het park, dan kun je ook gebruik maken van de pendeldienst met de snowcoach, een rupsvoertuig dat uit de Tweede Wereldoorlog lijkt te stammen. Reserveren is verplicht.

Accommodatie

In Jackson Hole is veel accommodatie in diverse prijsklassen. Kijk op www.jacksonhole.com. Wil je iets gezelligs op 'Europese' schaal, dan is de Alpine House een aanrader. De uitbaters zijn fanatieke bergsporters, hebben een interessante bibliotheek en serveren een on-Amerikaans lekker ontbijt. Kijk op www.alpinehouse.com In Yellowstone Park zijn in de winter slechts twee hotels open: Mammoth Hot Springs Hotel in het uiterste noorden van het park en Old Faithful Lodge & Cabins middenin het park. Vanuit Jackson kun je beide hotels alleen bereiken met de snowcoach. Kijk op www.yellowstonenationalparklodges.com Wil je meerdaagse tochten met de tent maken, regel dan vooraf een backcountry permit via www.nps.gov/yell.

Documentatie

- Moon Yellowstone & Grand Teton, Don Pitcher, Avalon Publishing Group, 4de druk 2009
- Lost in my backyard, Tim Cahill, Crown Publishers, 2004
- Yellowstone - Grand Teton NP Deck: The best day trails, sights and Wildlife, Lisa Gollin-Evans, Mountaineers Books, 2006
- Outdoor Recreation Map, blad 202 Grand Teton National Park, schaal 1: 78.000, National Geographic
- Outdoor Recreation Map, blad 302 Old Faithful, schaal 1:63.360, National Geographic
- www.jacksonhole.com
- www.nps.gov/yell
- www.nps.gov/grte